

Salgının Vergi Yükümlülüklerine Etkisi

Nihat Sönmez

—
16 Nisan 2020, Perşembe

Vergi Yüklümlölüklerinde Süre Uzatımı

125 nolu VUK sirküleri ile tüm gelir vergisi mükellefleri için 31 Mart olan beyanname verme ödeme tarihi 30 Nisan olarak belirlenmiştir.

126 nolu VUK sirküleri ile tüm mükellefler için;

- Tüm Katma Değer Vergisi Beyannamelerinin verilmesi ve ödenmesi 24 Nisan,
- Form Ba-Bs ile E-Defterlerin oluşturulması ve Elektronik Defter Beratlarının yüklenmesi 30 Nisan tarihine kadar uzatılmıştır.

Bu düzenlemeden sadece mücbir sebep kapsamında olduğu kabul edilen mükellefler değil tüm mükellefler faydalanabilecektir.

Ertelenen yükümlölükler son derece sınırlıdır.

Muhtasar beyannameler ile SGK Prim Bildirgeleri kapsamda değildir.

Vergi Yüklümlülüklerinde Deęişiklikler

01.04.2020'den itibaren başlayacak ve 2020'de % 1 olarak uygulanacak olan Konaklama Vergisi'nin 01.01.2021'de itibaren %2 olarak uygulanması kararlaştırılmıştır.

Yurtiçi havayolu taşımacılığında 3 ay süreyle KDV oranı yüzde 18'den yüzde 1'e indirilmiştir.

Korona Virüs Salgını ve Mücbir Sebep

Mücbir sebebi;

«Herhangi bir kimse tarafından alınacak önlemlerle, önüne geçilmesi olanaksız, borcun yerine getirilmesine engel, borçlunun iradesi dışında beklenmedik olaylar»

olarak tanımlayabiliriz.

518 nolu VUK Tebliği ile mücbir sebep nedeniyle iki grup için vergisel ödevler ertelendi;

- Mücbir Sebep Halinde Olduğu Kabul Edilenler (İçişleri Bakanlığı tarafından geçici süreyle faaliyetlerine ara verilenler dahil)
- Sokağa Çıkma Yasağı Olanlar

Mücbir Sebep Halinde Olduğu Kabul Edilenler

Mükellefler itibariyle kapsam

- Gelir vergisi mükellefleri (Ticari, zirai ve mesleki kazanç)
- Salgından doğrudan etkilenen ve ana faaliyet alanı tanımlanmış mükellefler
- Geçici süreyle faaliyetlerine ara verilmesine karar verilen işyerleri

Ana faaliyet alanı nasıl tespit edilecek?

- Vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu dikkate alınır.
- Mükellefin vergi dairesi kayıtlarındaki ana faaliyet kodu farklı ise uygulamadan otomatik olarak faydalanamaz.
- Bu sektörlerden herhangi birisinde ana faaliyet konusu olarak fiilen iştigal ettiğini ispat ve tevsik etmesi halinde faydalanması mümkün hale gelecektir.
- Mükelleflerin interaktif vergi dairesinin sol üst köşesinde yer alan «Bilgilerim» sekmesinden «518 nolu VUK Genel Tebliğ Kapsamında Mücbir sebep Durum Sorgusu» bölümünden kontrol yapmaları mümkün hale getirilmiştir.

Mücbir Sebep Halinde Olduğu Kabul Edilenler

Ertelenen vergi ödevleri nelerdir?

Mart, Nisan ve Mayıs dönemlerine ilişkin;

- Muhtasar Beyannameler (Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannameleri dahil)
- Tüm Katma Değer Vergisi Beyannameleri
- Form Ba-Bs
- E-Defterlerin oluşturulması ve Elektronik Defter Beratlarının yüklenmesi

Beyannamelerin verilmesi ve yukarıda tanımlanan diğer yükümlülüklerin yerine getirilmesi 27 Temmuz, beyan edilen vergilerin ödenmesi de vade tarihlerinden itibaren 6 ay sonrasına ertelendi.

Sokağa Çıkma Yasağı Olanlar

Mükellefler itibariyle kapsam

- 65 yaş ve üstünde olması veya kronik rahatsızlığı bulunması nedeniyle sokağa çıkma yasağı kapsamına giren mükellefler,
- Yukarıdaki yasak kapsamına giren meslek mensupları (SMMM ve YMM'ler) ile beyanname ve bildirimleri bu meslek mensuplarınca verilen mükellefler.

Ertelenen vergi türleri

Tüm vergi yükümlülükleri kapsamdadır.

Bu Mükelleflerin Durumlarının Tevsiki

Süre

22/3/2020 ile sokağa çıkma yasağının sona ereceği tarih (bu tarihler dâhil) arası

Sokağa çıkma yasağının 30 Haziran tarihinden önce sona ermesi durumu

İhraç Kayıtlı Teslimler

68 nolu KDV Sirküleri ile KDV Kanunun 11/1-c maddesinde düzenlenen tecil terkin uygulaması kapsamında teslim edilen malların ihracat süreleri uzatılmıştır.

Süre uzatımı sadece mücbir sebep halinde olan değil tüm mükellefler için geçerlidir.

3 aylık sürenin sonu 1 Nisan ve 30 Haziran tarihleri arasına rastlayan mükellefler bakımından ek süre için vergi dairesine başvuru yapılmaksızın bu süre mücbir sebep kapsamında 3 ay daha uzatılmıştır.

İhracat süresi, belirtilen tarihlerden önce dolmakla birlikte ihracatın gerçekleştirilebilmesi için ek süre talebine ilişkin 15 günlük başvuru süresi bu tarih aralığına rastlayan mükellefler de aynı kapsamdadır.

Ar-ge Merkezleri

5746 sayılı Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği'ne göre;

«Mücbir sebep olarak kabul edilebilecek hallerin ortaya çıkması durumunda, bu haller sona erinceye kadar Ar-Ge Merkezi Belgesi veya Tasarım Merkezi Belgesi sahibi işletme, Kanunla sağlanan destek ve teşviklerden yararlanamaz.»

Diğer yandan, Covid 19 Salgının Ekonomik ve sosyal Hayata Etkilerinin Azaltılmasına ilişkin kanun tasarısına göre

- Ar-ge merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin merkez dışında da yapılabilmesine 11.03.2020 tarihinden itibaren olmak üzere 4 ay süreyle Sanayi ve Teknoloji Bakanı tarafından izin verilebilir.
- Bu süreçte Kanun çerçevesinde tanınan **indirim, istisna, destek ve teşviklerin uygulanmasına devam edilir.**

Sürelerle İlişkin Düzenleme

7226 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi ile bir hakkın doğumu, kullanımı veya sona ermesine ilişkin olan tüm vergisel süreler durmuştur. Bu kapsamda,

- Cezada indirim talep etme,
- Uzlaşma başvurusu,
- Kanun yolundan vazgeçme,
- Dava açma

gibi süreler 30.04.2020 tarihine kadar durmuştur.

Kanunda durması kararlaştırılan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden itibaren işlemeye başlayacaktır.

Durma süresinin başladığı tarih itibariyle, bitimine 15 gün veya daha az kalmış olan süreler, durma süresinin sona erdiği günü takip eden günden başlamak üzere 15 gün uzamış sayılacaktır.

Dikkat Edilecek Hususlar

«Muhtasar ve Prim Hizmet Beyannamesi» verilen pilot iller de kapsamdadır.

- Bu beyannamenin verilme ve vergi tevkifatının ödeme süresi de ertelenmiştir.

Kurumlar Vergisi Beyannamesi verilme süresine ilişkin bir erteleme yoktur.

Doğrudan etkilendiğinden mücbir sebep kapsamında olduğu kabul edilen mükelleflerin;

- geçici vergi,
- damga vergisi,
- ÖTV

gibi diğer beyannameleri normal sürelerinde verilecek ve vadelerinde ödenecektir.

2019/Aralık dönemine ilişkin «E-Defterlerin oluşturulması ve Elektronik Defter Beratlarının yüklenmesi» de normalde 30 Nisan tarihine kadar yapılması gerektiğinden uzatma kapsamındadır ve 27 Temmuz tarihine kadar yüklenebilecektir.

Dikkat Edilecek Hususlar

KDV tevkifat uygulaması

- **Mücbir sebep halinde olduğu kabul edilen mükelleflerdeki uygulama**

- Kısmi tevkifat kapsamındaki alımlarda tevkifat yapılmaması

Mart, Nisan ve Mayıs dönemlerinde, kısmi tevkifat kapsamındaki alımlarına ilişkin düzenlenecek faturalarda KDV tevkifatı uygulanmaması gerekmektedir.

- Tam tevkifat kapsamındaki alımlarda tevkifat yapılması

Tam tevkifat kapsamındaki alımlarda tevkifat yapılacak ancak tevkif edilen KDV Tebliğ ile belirlenen 27 Temmuz tarihine kadar beyan edilerek 6 aylık erteleme süresi sonunda ödenecektir.

- **Mücbir sebep halinde olmayan mükelleflerdeki uygulama**

Mücbir sebepten yararlananlardan kısmi tevkifat kapsamındaki alımlara ilişkin düzenlenen faturalarda KDV tevkifatı uygulanması gerekmektedir.

Kredi Kartıyla Ödenebilecek Vergiler

Aşağıda belirtilen vergi türlerinden **50.000 TL'ye kadar olan borçların** da İnteraktif Vergi Dairesi uygulaması üzerinden **anlaşmalı bankaların kredi kartlarıyla** ödenebilmesi uygun bulunmuştur. (Banka kartıyla ödeme için sadece Kamu Bankalarının kartları)

- **Yıllık Gelir Vergisi**
- Zirai Kazanç Gelir Vergisi
- **Gelir Vergisi Stopajı (Muhtasar)**
- **Kurumlar Vergisi**
- Kurumlar Vergisi Stopajı
- Basit Usulde Ticari Kazanç
- **Gerçek Usulde Katma Değer Vergisi**
- Hasılat Esaslı Katma Değer Vergisi (Kdv4)
- Gelir Geçici Vergi
- **Kurum Geçici Vergi**
- Diğer Ücretler
- **Katma Değer Vergisi Tevkifatı**

Dünya Uygulamaları

Vergi ertelemeleri

Dünya çapında yaklaşık 50 ülke için yapılan analizde neredeyse tüm ülkelerin vergi ödeme sürelerini 3 ile 6 ay kadar ertelemeye başladıkları görülmektedir.

Vergi incelemelerinin ertelenmesi

Vergi incelemelerine yönelik incelemelerin ertelenmesi sınırlı sayıda ülke tarafından tercih edilmiştir (Avusturya, Kanada, Fransa, İtalya, Guatemala, Porto Rico, Brezilya, Yunanistan, İsrail, Polonya gibi)

Gelir vergisi indirimi

Şahısların elde ettiği gelirler üzerindeki vergi yükünün geçici olarak düşürülmesine ilişkin düzenlemeler sadece Norveç ve Tayland tarafından uygulamaya konmuştur.

İngiltere ve Amerika gibi ülkeler ise küçük işletmelerin çalışanlarının Kovid 19'dan etkilenmesi nedeniyle çalışmadığı dönemdeki ücretlerini ödenecek vergilerden düşmek suretiyle karşılamaları söz konusudur.

Dünya Uygulamaları

Dolayı vergiler:

Hızlı iade: Avusturalya, Romanya, Belçika, Yunanistan, İrlanda, Litvanya

Belirlenen ürünlerde/işletmelerde oran indirimi: Çin, Yunanistan, Norveç (geriye dönük uygulanacak), Güney Kore, Türkiye

Belirlenen ürünlerde istisna: Malezya, Ukrayna ve Avrupa Birliği (ithalat dahil),

Gecikme faizi indirimi

İrlanda ve Hollanda'da vergi ertelemesinin yanı sıra ödemesi ertelenmeyen vergiler için de faiz aylık % 0,01'e kadar düşürülmüştür.

Piyasanın neye ihtiyacı var?

Şu an yaratıcı ve likiditeyi arttırıcı maliye politikası araçlarına ihtiyacımız var.

Ciddi bir kaynak gerekiyor. Miktarını bugünden öngörmek çok mümkün değil.

Bu durum;

- Belirli sektörlerde 3 aya ilişkin muhtasar ve KDV ile henüz tanışmadığımız konaklama vergisini ertelemekle,
- Yurtiçi havayolu taşımacılığında KDV'yi %1'e indirmekle

yönetilebilecek gibi görünmüyor.

Korona virüs salgınından;

- Doğrudan etkilenen işletmelerin,
- Bu işletmelerin tüm tedarikçilerinin,

en azından 3-4 ay veya yılsonuna kadar likiditelerini iyileştirmeye katkı sağlayacak bir mali plan ortaya konulmalı.

Nasıl?

Vergi Usul Uygulamaları

Mücbir sebep halinin sadece belirlenen sektörlerde değil de tüm mükellefleri kapsayacak şekilde ilan edilmesi ve en az 3 ay tüm vergi beyannamelerinin ve vergi ödemelerinin ertelenmesi,

Devam etmekte olan vergi incelemelerinin yılsonuna kadar durdurulması,

“Yapılan protestoya veya yazı ile bir defadan fazla istenilmesine rağmen borçlu tarafından ödenmemiş bulunan dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar” için ayrılabilen şüpheli alacak karşılığındaki “dava ve icra takibine değmeyecek derecede küçük alacaklar” şartının yılsonuna kadar uygulanmaması,

Değersiz alacaklar için sağlanan KDV indirim hakkının şüpheli alacaklar için de yılsonuna kadar uygulanması,

Vergi Borçlarında Yapılandırma

Geçmiş vergi borçlarına ilişkin olarak yeni bir yapılandırmaya gidilmesi ve ödemelerin 2021 yılından itibaren başlatılması,

Nasıl?

Gelir Vergisi

Asgari geçim indirimi tavanının asgari ücret üzerindeki gelir vergisi stopaj yükü ile eşitlenmesi,

Yılsonuna kadar, ortalama çalışan sayısını koruyan işletmelerde, ücretler üzerindeki gelir vergisi stopajının en az 5 puanlık kısmının ödenmeden terkin edilmesi,

Katma Değer Vergisi

Sağlık hizmetlerinde yıl sonuna kadar KDV istisnası getirilmesi,

Sağlık hizmetlerinde kullanılan makine, teçhizat ve ilaç için hem KDV istisnası hem de ithalat engellerinin kaldırılması,

Dezenfektasyon ürünlerinin yaygın kullanımı nedeniyle artacak maliyetleri karşılamak için KDV'den istisna tutulması,

İthalat Vergileri

ÖTV'ye tabi olanlar hariç diğer ürünlerdeki ithalat vergilerinin teminata bağlanmak suretiyle ötelenmesi,

Nasıl?

Kurumlar Vergisi

Yürürlük süresi bu sene sona erecek olan % 22 oranındaki kurumlar vergisi uygulamasının hemen sonlandırılması ve 2020 yılında % 20 olarak uygulanması,

2020 için hem gelir hem de kurumlar vergisi mükellefleri için geçici vergi uygulamasının askıya alınması.

Yükümlülüklerini yerine getiremeyen Şirketlerin gider yazılabilecekleri tazminatlardaki “kanun hükmüne veya sözleşmeye göre ödenmesi” şartının 2020 yılında uygulanmaması,

Diğer

SGK işçi ve işveren prim ödemelerini düzenli yapan işletmelere sağlanan 5 puanlık prim indiriminin 2020 sonuna kadar ortalama çalışan sayısının azalmaması şartıyla % 20 olarak uygulanması,

Ücretler üzerinden 2020 sonuna kadar Damga Vergisi alınmaması,

GEKAP yükümlülüğünün 2021 yılından itibaren uygulanması,

gibi işletmelere likidite sağlamaya yönelik önlemlerin acil şekilde değerlendirmeye alınması gerekir.

Teşekkürler